

Дзюдзя А.М.

студентка,

Науковий керівник: Луців С.І.

кандидат педагогічних наук, доцент,

*Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка*

ЗНАЧЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СУЧАСНОМУ СВІТІ ТА ЇХНЯ РОЛЬ У ПРОЦЕСІ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВІКУ

«Пріоритетним завданням системи освіти є навчання людини в дусі відповідального ставлення до власного здоров'я і здоров'я оточуючих як до найвищої цінності» [1] – вказано у Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті. Також про необхідність

збереження та зміцнення здоров'я дітей йдеться у Конституції України в законі «Про охорону здоров'я».

В Україні лише 7-10% дітей народжуються повністю здоровими, що викликає неабияку стурбованість. Міністерство охорони здоров'я повідомляє про те, що близько 70% учнів 1-11 класів державних шкіл мають низький рівень фізичного здоров'я. Зазвичай у молоді несформоване свідоме ставлення до здоров'я як до цінності.

З кожним роком з'являється все більше чинників, які здійснюють руйнівний вплив на людське здоров'я та життя. Погіршення стану розумового та фізичного розвитку дітей, а також зростання смертності та зменшення тривалості життя викликає серйозне занепокоєння. Тож проблема зміцнення здоров'я українських дітей та молоді повинне бути у пріоритеті [5; 6].

Надзвичайно негативно на стан здоров'я у молодому віці впливають шкідливі звички. Куріння, вживання алкогольних та наркотичних речовин, ранні сексуальні зв'язки та рання вагітність. Усе це має руйнівний вплив на психічне та фізичне здоров'я. Внаслідок нездорового способу життя розвивається агресія, падає самооцінка, погіршуються стосунки з родиною та однолітками. Для уникнення такого негативного досвіду, варто з самого дитинства формувати свідому мотивацію для ведення здорового способу життя, безпосередньо у шкільному навчально-виховному процесі [4].

Отже, для усунення руйнівних факторів та покращення стану здоров'я учнів необхідно впроваджувати у навчально-виховний процес здоров'язбережувальні технології. Саме поняття технологій означає метод створення та застосування знань, враховуючи людські та технологічні ресурси з метою оптимізації форми освіти. Здоров'язбережувальні технології об'єднують всі напрями діяльності загальноосвітнього закладу щодо формування, зміцнення та збереження здоров'я учнів.

Здоров'язбережувальні технології реалізують через певні напрями освітньої діяльності, а саме:

- організація навчально-виховного процесу, враховуючи його фізіологічний та психологічний вплив на учня;
- створення умов для зміцнення здоров'я дітей шкільного віку та їх розвитку;

- розробка навчальних програм з профілактики шкідливих звичок та їхня реалізація;
- використання комплексу оздоровчих заходів;
- моніторинг стану психічного та фізичного здоров'я і розвитку школярів;
- формування гуманних та справедливих відносин у колективі;
- унормування навчального навантаження [2].

Доцільне використання здоров'язбережувальних технологій забезпечує успішний систематичний вплив на організм учнів. Метою здоров'язбережувальних технологій є формування в дітей необхідних знань та навичок здорового способу життя, вміння використовувати ці знання у повсякденному житті.

Сучасний рівень розвитку світу висуває завдання бути здоровим як один з найважливіших людських пріоритетів. Формування цього завдання в освітній системі можна розглядати у двох варіантах – завдання-мінімум, яке коротко можна пояснити фразою «не нашкодь» та завдання-максимум. Місією навчального закладу є не лише зберегти здоров'я учнів на час їхнього навчання, але також підготувати їх до подальшого життя. Роль здоров'язбережувальної педагогіки полягає у забезпеченні високого рівня здоров'я дитини та формуванні культури здоров'я.

У навчальних закладах найдоречніше застосовувати технології, які: [2]

- мають комплексний підхід до питання збереження здоров'я;
- враховують фактори, що впливають на здоров'я;
- беруть до уваги індивідуальні та вікові особливості учнів;
- постійно працюють над покращенням санітарних умов у навчальному закладі, а також вдосконаленням навчальної бази та соціального клімату всередині колективу;
- базуються на взаємоповазі та взаєморозумінні учнів між собою, учнів з вчителями та між вчителями;
- залучають батьків;
- створюють комфортні та безпечні умови в освітньому середовищі;
- мотивують учнів брати участь у плануванні оздоровчої діяльності навчального закладу;
- періодично оцінюють ефективність технологій.

Безперечно, для вирішення проблеми збереження та покращення здоров'я дітей потрібна увага всіх, хто у цьому зацікавлений, а саме: батьків, медиків, педагогів. Проте, особлива роль все ж належить освітній системі, яка повинна зробити освітній процес здоров'язберігаючим і має всі необхідні можливості для цього. Здоров'я сучасних школярів-це майбутнє нашої країни, а, отже, повинне бути у пріоритеті [3].

Список використаних джерел:

1. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті // Шкільний світ. – К., 2001. – 24 с.
2. Бойко Т.В. Здоров'язберігаючі технології і сучасна система освіти // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки. – 2013. – Вип. 108.1. – С. 56–62.
3. Горяна Л.І. Педагогічні умови організації навчально-виховного процесу курсу «Основи здоров'я» // Основи безпеки життєдіяльності. – 2005. – № 1. – С. 61–63.
4. Гуріненко Н.О., Рибалка О.Я. Освітні здоров'язберігаючі технології – шлях до збереження здоров'я школярів // Вісник Полтавського державного педагогічного університету імені В.Г. Короленка. Педагогічні науки. – 2007. – С. 82–88.
5. Страшко С.В. та ін. Інфекційні хвороби, що набули соціального значення. – К.: «Освіта України», 2006. – 56 с.
6. Молодь та молодіжна політика в Україні: соціально-демографічні аспекти / за ред. Е.М. Лібанової. – К.: Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України, 2010. – 248 с.